

Boetebeleid Arbeidsinspectie voor werkgevers met illegale werknemers effectief

De Arbeidsinspectie (AI) kan sinds 1 januari 2005, zonder tussenkomst van het Openbaar Ministerie, een boete opleggen aan werkgevers die werknemers illegaal laten werken. Het boetebeleid van de AI blijkt een effectievere manier om de naleving van de Wet arbeid vreemdelingen (Wav) door werkgevers te bevorderen dan via het strafrecht. De afhandeling van de boete door de AI gaat sneller (lik-op-stuk-beleid) en door de standaard boetehoogtes en duidelijke procedures is het voor werkgevers vooraf bekend wat de gevolgen van een overtreding zijn. Dit schrikt werkgevers af. Ook zijn er minder werkgevers die voor een tweede maal een overtreding begaan. Dit staat in de evaluatie van de Wav die Minister Donner van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vandaag aan de Tweede Kamer stuurt.

Om te voorkomen dat werkgevers financieel voordeel hebben als zij illegalen aan het werk helpen, zijn sinds 2005 hoge boetes ingevoerd. Bedrijven die de regels overtreden krijgen een boete van € 8.000 per illegale werknemer, particulieren krijgen een boete van € 4.000 per illegale werknemer. Het gemiddelde boetebedrag dat per keer aan werkgevers wordt opgelegd is ruim € 15.000. De boetes worden verdubbeld als er binnen 24 maanden opnieuw een overtreding wordt geconstateerd. Minister Donner onderzoekt binnenkort of (tijdelijke) stillegging van bedrijven of bedrijfssluiting door de AI haalbaar is om werkgevers die herhaaldelijk de wet over treden harder aan te kunnen pakken.

Sinds 2005 daalt het aantal controles dat leidt tot boetes van 26% in 2005 naar 17% in 2009. Verder is het aandeel hercontroles waarbij een overtreding wordt geconstateerd sinds 2003 gedaald van 35% in 2003 naar 26% in 2006 en 18% in 2008. Tot 2009 zijn twintig zaken overgedragen aan het Openbaar Ministerie omdat er sprake was van een derde overtreding van de Wav. De strafrechtelijke vervolging leidde niet tot zwaardere straffen dan die de Arbeidsinspectie oplegt.

Voor de aanpak van werkgevers die herhaaldelijk de regels overtreden en een nieuwe vergunning aanvragen worden momenteel nadere regels opgesteld. UWV kan in de toekomst bijvoorbeeld een tewerkstellingsvergunning weigeren of intrekken als werkgevers de regels (blijven) overtreden. Dit staat in de notitie Herziening Wet arbeid vreemdelingen die minister Donner in september aan de Tweede Kamer heeft gestuurd.